

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

M. Fernand Etgen, Président

2. 7792 – Projet de loi portant création de l'Administration assurant le service public de restauration collective dénommée « Restopolis » et portant modification de :

1° la loi modifiée du 25 juin 2004 portant organisation des lycées ;

2° la loi du 20 juillet 2018 portant création de Centres de compétences en psycho-pédagogie spécialisée en faveur de l'inclusion scolaire

Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance, de la Jeunesse, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche : M. Claude Lamberty
Discussion générale : M. Georges Mischo | Mme Tess Burton | Mme Djuna Bernard | M. Fred Keup (interventions de M. Fernand Kartheiser et M. Charles Margue) | Mme Myriam Cecchetti | M. Sven Clement (intervention de M. Fred Keup) | M. Roy Reding

Prise de position du Gouvernement : M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7792 et dispense du second vote constitutionnel

3. 7977 – Projet de loi relative à l'obligation scolaire et portant modification :

1° de la loi modifiée du 6 février 2009 portant organisation de l'enseignement fondamental ;

2° de la loi modifiée du 18 mars 2013 relative aux traitements de données à caractère personnel concernant les élèves

Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance, de la Jeunesse, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche : M. Gilles Baum

p. 09

p. 09

p. 14

Discussion générale : Mme Martine Hansen | Mme Francine Closener | Mme Djuna Bernard | M. Fred Keup | Mme Myriam Cecchetti | M. Sven Clement

Prise de position du Gouvernement : M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7977 et dispense du second vote constitutionnel

4. Dépôt d'une proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés par M. Roy Reding

p. 20

Exposé : M. Roy Reding

5. Dépôt d'une motion par M. Marc Goergen

p. 21

Exposé : M. Marc Goergen

6. Débat de consultation sur le rapport du Fonds spécial de soutien au développement du logement

p. 21

Exposé : M. Henri Kox, Ministre du Logement

Débat : M. Marc Lies (interventions de M. Gilles Baum, M. Laurent Mosar, Mme Octavie Modert et M. Gilles Roth) | Mme Semiray Ahmedova (parole pour fait personnel) (intervention de M. Marc Lies) | Mme Barbara Agostino (interventions de M. Gilles Roth et M. Roy Reding) | M. Yves Cruchten | Mme Semiray Ahmedova (dépôt de la motion 1) (intervention de M. Marc Spautz) | M. Fernand Kartheiser | Mme Nathalie Oberweis | M. Marc Goergen (dépôt de la motion 2)

Prise de position du Gouvernement : M. Henri Kox, Ministre du Logement | M. Marc Goergen (parole après ministre) | M. le Ministre Henri Kox

7. Ordre du jour

p. 35

M. Fernand Etgen, Président

Au banc du Gouvernement se trouvent : M. Claude Meisch et M. Henri Kox, Ministres.

(La séance publique est ouverte à 09.01 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

M. Fernand Etgen, Président | Ech maachen d'Sitzung op.

Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

M. Claude Meisch, Ministre | Nee, Här President.

2. 7792 – Projet de loi portant création de l'Administration assurant le service public de restauration collective dénommée « Restopolis » et portant modification de :

1° la loi modifiée du 25 juin 2004 portant organisation des lycées ;

2° la loi du 20 juillet 2018 portant création de Centres de compétences en psycho-pédagogie spécialisée en faveur de l'inclusion scolaire

M. Fernand Etgen, Président | Mir fänken d'Setzung vun de Moien u mam Projet de loi 7792 iwwer Restopolis, deen de Statut vun enger Administratioun am Déngscht vun der kollektiver Restauratioun kritt. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An de Rapport vum dësem Projet de loi ass den honnorable Här Claude Lamberty, deen direkt d'Wuert kritt. Här Lamberty, wannechgelift.

Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance, de la Jeunesse, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche

M. Claude Lamberty (DP), rapporteur | Här President, Léif Kolleginnen a Kollegen, mir fänken de Moie mat Iessen an Drénken un. Et geet am Groussen a Ganzen ëm d'Ernährung an d'Organisatioun dovun, wat e groussen Deel vun eiser Schoulpopulatioun a souguer doriwwer eras ubelaangt.

De Sujet Ernährung ass hautdesdaags een, deen aus ville Grënn ëmmer méi u Wichtigkeit gewënnt. Ech denken do u gesond Ernährung fir d'Wuebfanne vun eis alleguer, ech denken do un ausgeglichen Ernährung als Preventioun viru Krankheeten, ech denken do un eng richteg Ernährung, fir dass de Problem vum Iwwergewicht an eiser Populatioun net Iwwerhand gewënnt an esou zu ville Problemer fir den Einzelne ka féieren an och insgesamt fir d'Gesellschaft zu engem Problem ka ginn.

Mir schwätze jo oft a vill vu Gesondheetsversuerung. Ma mat an duerch d'Ernährung, déi mir eis selwer operleëen an déi mir eise Kanner a jonke Generatioun mat op de Wee ginn, kënnen mir haut scho vill Weiche stelle fir d'Zukunft. Eng ausgeglichen Ernährung ass also als Basis fir e gesond Liewen ze ginn.

D'Schoukkantinne spillen eng wichteg Roll, wann et drëms geet, de Kanner a Jugendlechen eng gesond Ernährung ze vermëttelen. Si kréien hei net just virgewisen, wat et heescht, sech gesond, equilibriert an ofwiesslungsräich ze ernären, mee kréien och wichteg sozial a kulturell Valeure mat op de Wee. D'Ennerstëtzung vun der lokaler Landwirtschaft, de Kampf géint Liewensmëttelverschwendung, de Respekt virun ënnerschiddlechen Iesskulturen, eng gutt Balance tëscht vegetareschen, veganen an déieresche Produkter: Dat alles sinn Andréck, déi d'Schüler an de Schoukkantinne materliewen.

Déi éischt Kantinnen hei zu Lëtzebuerg hunn hir Dieren an de 70er-Joren opgemaach a goufen deemools vum Service des restaurants scolaires gëiert. D'Offer an d'Qualitéit vun de Menü souwéi den Accueil vun de Gäschter goufen zënterhier kontinuierlech verbessert, soudatt iwwert d'Joren ëmmer méi Schüler a Schoulpersonal de Wee an d'Kantine fonnt hunn. Gläichzäiteg krut de Service des restaurants scolaires awer och ëmmer méi Missiounen bäi, déi e groussen Grad un

Autonomie erfuerdert hunn. Fir dësen Evolutioun Rechnung ze droen an dem Service méi Presenz no baussen ze ginn, gouf de Service des restaurants scolaires 2006 dunn a „Restopolis“ ëmbenannt.

Mëttlerweil huet sech Restopolis zu engem strateegesche Bausteen an der Gesamtapproch entwéckelt, deem seng Missiounen wäit iwwert d'Produktioun an de Verkaf vu Molzechten erasgeet. Wéi virdru scho gesot, sollen d'Schüler an de Kantine gewësse Valeure léieren, wéi zum Beispill, wéi ee sech gesond an ëmweltbewusst ernährt. Zu deem Zweck organiséiert Restopolis och reegelméisseg Informatiounscampagnen am Beräich Ernährung an Développement durable.

Nieft der Restauratioun vun de Lycéeë geréiert Restopolis hautdesdaags och d'Kantine vun der Uni Lëtzebuerg, diverse Fuerschungszentren, der Policeschoul an och de Kompetenzzentren. Doriwwer eras beréit Restopolis och Gemenge bei Froen iwwert d'Restauratioun scolaire.

Mat enger ëmmer méi heterogeener Schoulpopulatioun a generell duerch déi sozioekonomesch a kulturell Verännerungen an eiser Gesellschaft hunn och d'Erwaardungen un d'Schoukkantinnen iwwert d'Jore staark changéiert. Engersäits gëtt eis Bevëlkerung ëmmer méi gesondheetsbewusst, soudatt d'Schüler an d'Eltere sech eng gewësse Qualitéit bei de Molzechten erwaarden. Restopolis muss souwuel op d'Allergien, nei Trends a Changementer vun den Iessgewunnechte vun de Gäschter schnellstméiglech kënnen reagieren.

Anerersäits kréien d'Kantinnen och ëmmer méi Oplagen ze erfëllen, wéi zum Beispill d'Santé publique, d'Inklusioun, de Verkaf vu lokalen a biologesche Produkter oder och de Kampf, wéi gesot, géint d'Liewensmëttelverschwendung. An et goufen an de leschte Jore ganz vill Wënschen an Ufuerderunge gestallt, an deene konnt och meeschtens eng passend Äntwert geliwwert ginn.

Den Ament funktionéiert Restopolis ënnert dem Statut vum engem „service de l'État à gestion séparée“. Dëse Statut entsprécht allerdéngs net méi de Missoenen an der Realitéit, an där mer eis hautsdaags fir d'Ëmsetzung vun den Ziler befannen. Am Koalitiounsaccord hat d'Regierung dowéinst festgehalten, datt de Gesetzeskader vun der Restauration scolaire misst ugepasst ginn. De virleierende Projet de loi proposéiert deemdo, datt Restopolis an Zukunft ënnert dem Statut vun enger „administration publique“ funktionéiert. Dës Ännerunge sollen dann och no bause siichtbar ginn, andeems mir d'Termen „Administration des cantines scolaires et universitaires“ un den Numm „Restopolis“ drunhänken.

Mam Changement vum Statut stärke mer net nëmmen d'Autonomie vu Restopolis, mir erméiglechen och eng besser Gestiou vun de Ressourcen. Als Administratioun kritt Restopolis nämlech en eegene Budget an ass deemno net méi un d'Dotatioun gebonnen, déi am Kader vum Budgetgesetz verdeelt gëtt.

An engem zweete Punkt preziséiert dësen Text och d'Missioune vun der neier Administratioun. En Deel vun de Responsabilitéiten, déi de Moment nach vum Educatiounsministère geholl ginn, sollen an Zukunft u Restopolis iwwerdroe ginn, notament wat d'Beräicher Sécurité alimentaire, Sécurité au travail a Prestations aux clients betrëfft.

Des Weideren definéiert dëse Projet de loi verschidden Tächen, déi Restopolis an der Praxis haut schonn iwwerhëlt, mee fir déi et bis ewell keng gesetzlech Basis ginn ass. An zwar sinn dat d'Restauration vun der Uni, d'Gestiou vun de Kichen- a Restaurantsinfrastrukturen an d'Qualitéitskontroll vun de Molzechten.

An engem leschte Punkt fixéiert dëse Gesetzesprojet d'Tariffer vun de Molzechten, déi an de Kantine vu Restopolis zerwéiert ginn. D'Präisser vun de Menü gi jee no Statut vum Client gestaffelt, fir datt och jidderee sech d'Essen an de Kantine ka leeschten. Konkreet geet et heibäi ëm véier Kategorien, tëscht deenen ënnerscheet gëtt: de Schüler respektiv de Student, d'Personal vum Etablissement, d'extern Visiteuren an déi sougenannt „élèves nécessiteux“ aus sozial benodelegte Familljen. À titre d'exemple wäert e komplette Menü mat Entrée, Plat an Dessert 4,70 Euro fir d'Schüler kaschten, 8,70 Euro fir d'Personal an 19 Euro fir d'Visiteure vu bausse. Fir d'Élèves nécessiteux ass de Menü komplett fir näischt.

Ech wëll op dëser Plaz ënnersträichen, dass och haut schonn d'Präisser an de Kantine sozial gestaffelt sinn an de Staat d'Ësse fir d'Schüler aus finanziell méi schwache Famillje subventionéiert. Mam virleierende Projet de loi schafe mir eng legal Basis fir sämtlech Zorte vun Tarifs réduits.

Zu gudder Lescht wëll ech allgemeng op d'Avisen ze schwätze kommen. Allgemeng kann ee soen, dass mer vill – an dat ganz produktiv – diskutéiert an debattéiert hunn, an dat och, well de Sujet vu ganz ville Säite beliicht gouf. Schon eleng, wann een den zäitleche Parcours vum Projet de loi kuckt, gesäit een, dass sech wierklech Zäit geholl gouf: Am Mäerz 2021 gouf de Projet de loi deposéiert an haut, den 13. Juli 2023, ass e prett, fir kënne gestëmmt ze ginn. Den Input vun allen Acteuren, déi Avisen ofginn hunn, huet aus dem Projet de loi en nach bessert Gesetz gemaach. Ech mengen, dat kann een haut esou soen.

Kuerz am Resümee: D'Chambre de Commerce begréisst, datt Restopolis souwuel budgetär wéi och strukturell gestärkt gëtt an d'Regierung hir Efforten am Beräich vun der Promotioun vun der gesonder Ernährung bei de Jonke weiderdreift.

Och d'Staatsbeamtekummer ënnerstëtzt den neie Statut vu Restopolis a weist sech erfreet iwwert déi kloer Trennung tëscht de Responsabilitéiten vum Educatiounsministère an der neier Administratioun.

D'Chambre d'Agriculture begréisst, datt Restopolis an Zukunft nach wéi Wäert op de Verkaf vu lokale Produite wäert leeën. Dëst wär e wichtege Schratt fir d'Ënnerstëtzung vu lëtzebuergesche Produzenten.

Och de Mouvement écologique weist sech erfreet doruwwer, datt de lokale Commerce nach méi gefërdert soll ginn, mee hat bedauert, datt een net nach méi wäit kéint goen, wat de Gebrauch vu Lëtzebuurger Produiten ubelaangt.

De Staatsrot hat a sengem éischten Avis eng Rei Oppositiounen formelles ausgeschwat, déi no den Amendementen vun der zoustänneger Kommissioun konnten opgehuewe ginn.

An och d'CNEL, also d'Schülerkonferenz, begréisst den amendéierten Text, a ganz besonnesch, dass si als betraffe Schüler zwee Representanten am Comité d'accompagnement vu Restopolis wäerten hunn.

Här President, léif Kollegeinnen a Kollegen, op den éischte Bléck kéint ee mengen, datt et sech beim virleierenden Text ëm en – kommt, mer soen – technesche Gesetzesprojet handelt, dee just dorüber ofziilt, d'Gestiou vun de Schoulkantinnen ze vereinfachen an d'Responsabilitéiten vu Restopolis ofzeklären. Op den zweete Bléck erkennt een dann awer, datt dëse Projet och méi wäitreechend Konsequenze fir d'Schoulrestauration mat sech bréngt an eng wichteg Symbolik do hannendrusteicht.

Dësen Text ënnersträicht ganz kloer d'Engagement vun der Regierung, weider an d'Promotioun vun der Santé publique, der nohalteger Entwécklung an dem lokale Commerce ze investéieren. An Zukunft wäert an de Schoulkantinnen nach méi Wäert op déi gesond Ernährung vun de Jonke geluecht ginn, andeems mer eng villfältig Offer an nährstoffräiche Plate proposéieren. Och biologesch, vegetaresch a vegan Produite sollen nach méi present an de Kantine ginn.

Datt dëse Projet eng ganz wichteg Envergure huet, gesi mir och dorunner, datt mir an der Educatiounskommissioun en long et en large doriwwer diskutéiert an debattéiert hunn. Ech wëll dofir e ganz, ganz besonnesche Merci de Kollegen aus der Kommissioun an och de Verrieder vum Ministère soe fir deen interessanten Austausch an déi produktiv Aarbecht.

Dat gesot, ginn ech heimadder den Accord vun der DP-Fraktioun a soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Rapporteur Claude Lamberty.

An éischten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Georges Mischo.

Discussion générale

M. Georges Mischo (CSV) | Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dem Rapporteur, dem Claude Lamberty, als Éischt emol e grouse Merci fir säin detailléierte Schrëtlechen a mëndleche Rapport. Eppes emol direkt: Als CSV si mir prinzipiell fir d'Iwwerféierung vu Restopolis an eng eegestänneg Administratioun mat eegene Budget an entspreche groussem Handlungsspillraum. Dat mécht Sënn, eleng schonn opgrond vun der Envergure vum Aktiounsberäich vu Restopolis. Hei e puer Zuele vun 2019: 80 Restaurants, 52 Cafeteriaen, 5 Accueilstrukturen, 4 Internater, 72.000 Gäscht, dat heescht bal 2,7 Milliounen Clienté pro Joer, bal 600 Leit Personal. Ausgaben: 35 Milliounen Euro. Recetten: 17 Milliounen Euro. An Dotatioun: 18 Milliounen Euro.

Als CSV bedauere mir awer, wéi ënner anerem och vu Landwirtschaftskummer a Chambre de Commerce kritiséiert, dass am Text keng Verflüchtung festgeschriwwen ass, fir prioritär Produiten aus lokaler, regionaler

an/oder biologescher Produktioun fir d'Preparatioun vun de Platen anzekafen.

Als CSV bedauere mer och, dass doduerch an duerch déi ganz zentralistesche Approche individuell a kleng lokal Produzenten de facto keng Chance hunn, fir hir Produiten u Restopolis kënnen ze verkafen.

Am Interessi vun der Lëtzebuurger Landwirtschaft bedauere mer an deem Kontext och, dass am Comité d'accompagnement vu Restopolis, deen u sech eng gutt Saach ass, keen aktive Verrieder aus dem Beräich vun der Landwirtschaft dran ass. Dat ass sécher net am Interessi vun der Promotioun vu lokal, regional a biologesch produzierte Liewensmëttel.

Als CSV si mer der Meenung, dass et mat enger méi dezentraler Approche, bei där all eenzel Kantine e gewëssenen Handlungsspillraum hätt, duersch méiglech wier, fir beispillsweis geziilt saisonal Produite vun hei anzekafen. Dat wier fir all Client vun der Kantine, egal ob Schüler, Enseignant oder soss Mat-aarbechter, sécher eng Valeur ajoutée, fir punktuell typesch Lëtzebuurger Plate mat Zutaten aus Lëtzebuurger Produktioun zerwéiert ze kréien.

Als CSV weise mer och dorop hin, dass den Text keng Ausname fir de Verkaf vu Liewensmëttel vu Schüler am Kader vun engem karitativen Projet virgesäit. Den Text seet och net, wat mat Produkter geschitt, déi an den Ausbildung ronderëm d'Gastronomie an den eenzelne Schoule fabrizéiert ginn.

Als leschte Punkt, éier ech bei meng Konklusioun kommen, begrësse mir als CSV awer, dass bei der Restopolis-Tarifkatioun d'Prinzipie vun der sozialer Selektivitéit spille gelooss an déi Schüler ënnerstëtzt ginn, déi aus sozial méi schwache Famillje kommen. Déi feelend sozial Selektivitéit hate mer jo och scho bei de gratis Mëttegiessen am Fondamental kritiséiert.

Dir Dammen an Dir Hären, ech hunn elo am Numm vun der CSV eng Partie Kriticken, awer och eng Rei Verbesserungsvirschléi gemaach. Mir droen de Restopolis-Gesetzesprojet mat, well mam neien Text gëtt eigentlech eng eemoleg Geleeënheet geschafen, fir eis Lëtzebuurger Landwirtschaft an hir Produiten nohaltege ze ënnerstëtzen. Ob dat dann och geschitt, dat wäert d'Praxis eis weisen.

A fir dat am Detail ze präiwen, si mir als CSV der Meenung, dass d'Applikatioun vum Restopolis-Gesetz no zwee Joer muss evaluéiert gi vun enger onofhängeger Instanz. Et soll da gekuckt ginn, a wéi engem Mooss d'Produiten aus lokaler Produktioun zum Azaz komm sinn a wou muss nogebessert ginn, am Interessi vun der Lëtzebuurger Landwirtschaft, vun de groussen, awer och vun de méi klengen Produzenten. Well et muss wierklech verhënnert ginn, dass eise Baueren, déi souwiesou scho mat héije Produktiounskäschten ze kämpfen hunn, mam neie Restopolis-Gesetz e ganz anere Marché laanscht d'Nues geet!

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren a ginn domadder den Accord vun der CSV-Fraktioun.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Mischo. An nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Tess Burton. Madamm Burton, Dir hutt d'Wuert.

Mme Tess Burton (LSAP) | Här President, léif Kollegeinnen a Kollegen, d'Essen an der Schoul, am Lycée an op der Uni huet e groussen Impakt op d'Wuelbefannen an op d'Gesondheet vun eise Kanner a Jonken. Am Schoulalltag an an der Kantine léiere si den nohaltegen Émgang mat Liewensmëttel an eng equilibréiert Ernährung. Dofir spillt d'Essen an der Schoulkantine och laangfristeg eng grouss Roll fir d'Gesondheet vun

deene Jonken. Der LSAP ass et immens wichtig, dass all Kanner a Jonker an der Schoul an am Lycée Zougang zu gesondem an equilibréiertem Iessen hunn, och fir géint déi sozial Ongläichheeten an der Ernährung unzekommen.

Eist Iessen an d'Aart a Weis, wéi mer konsuméieren, huet awer och e groussen Impakt op eis Ëmwelt an eist Klima: Wou d'Liewensmëttel hierkommen, hir Qualitéit, wéi se hiergestallt a behandelt ginn, huet e groussen Afloss op eist Klima an op eis Ëmwelt. Eis als LSAP ass et och wichtig, dass d'Kantinnen an den ëffentleche Schoulen an Unien déi lokal, regional a bio Landwirtschaft ënnerstëtzen.

Mat iwwer 110 Restaurants a Schoulgebaier an Unien, ronn 45.000 Plate pro Dag an 3 Milliounen Gäscht pro Joer ass Restopolis den zentralen Akteur, fir dës Ziler ëmzesetzen. Dofir begrësse mer als LSAP dëse Gesetzesprojekt.

An éischter Linn kritt Restopolis en adaptéierte rechtliche Kader, dee sengen Aufgaben a Fonctiounen, déi Restopolis elo schonn erfëllt, an och sengem Budget Rechnung dréit. Restopolis gëtt also zu enger Administratioun ënnert dem Ministère fir Educatioun, Kanner a Jugend.

Am Gesetz ginn ausserdeem d'Missioun vu Restopolis verankert. Dat ass fir d'éischt emol déi generell Organisatioun an Exploitatioun vun de Kantinnen an de Lycéeën an an den Unien. Et geet awer och dréms, zu engem nohaltegen Ëmgang mat Ressourcen am Respekt vun der Ëmwelt, dem Klima an dem Déierewuel bäizedroen. An deem Sënn kritt Restopolis och den Opdrag, verstärkt op nohaltege Produktiounen mat niddregem Afloss op d'Ëmwelt zréckzegräifen a fairen Handel ze ënnerstëtzen. Dofir soll Restopolis och d'Liewensmëttelverschwendung bekämpfen an e Plan national fir eng ekoresponsabel Offallgestioun ëmsetzen.

E weidere Volet ass d'Ernährungserzéiung. Restopolis kritt d'Missioun, Sensibilisatiounscampagnen ze organiséieren, fir eng ausgewoen an nohaltege Ernährung ze promouvéieren an och d'Enseignanten an dat sozio-educatiivt Personal beim Thema gesond an nohaltege Ernährung ze ënnerstëtzen.

Eng lescht wichteg Missioun, déi ech gär ernimmen, ass, dass Restopolis den alldéeglechen Zougang zu enger héichwäerteger, gesonder an nohalteger Ernährung soll garantéieren. Dozou zielt explizit och eng vegetaresch an eng vegan Offer, gradesou wéi eng net vegetaresch Offer. Als LSAP begrësse mer, dass d'Missioun vu Restopolis am Gesetz präziséiert ginn.

De Mouvement écologique begrëisst nämlech a sengem Avis vun 2021 och ausdrécklech, dass regional a bio Produite souwéi déi vegetaresch a vegan Offeren explizit am Gesetz genannt ginn. De Mouvement écologique ënnersträicht ausserdeem déi grouss Roll, déi Restopolis an der Ëmsetzung vum PAN-Bio spillt, souwéi och fir den „Energie- a Klimaplang Lëtzebuerg“. An deem selwechten Avis dréckt de Mouvement écologique awer och Bedenken aus, dass d'Zentralisatioun vu Restopolis derzou féiere kéint, dass déi lokal Produzenten et méi schwéier wäerten hunn, fir Produiten u Restopolis ze verkafen, an huet dofir gefuerdert, dass d'Direktiounen vun de Schoule méi Autonomie kréien, fir d'Offer vun de Kantinnen ze gestalten.

Änlech Bedenken hat och d'Landwirtschaftskummer an hirem Avis vum Juli 2022. D'Landwirtschaftskummer schreift, dass kleng Produzenten, besonnesch déi, déi Nischeproduiten ubidden, vum Verkauf u Restopolis ausgeschloss géife ginn, well Restopolis sech un den internationale Marché wende géif, fir méi grouss Quantitéite vu Wueren anzekafen.

De Mouvement écologique an d'Lëtzebuurger Landjugend a Jongbauere hunn dëst Gesetz op sengem laange Wee vu ganz noem begleet. Der Zivilgesellschaft hir Revendicatiounen sinn an eise Kommissiounssätzungen diskutéiert an eescht geholl ginn. An als LSAP si mer frou, dass de Gesetzesprojekt an dat neit Konzept vu Restopolis, Food4Future, déi Hauptrevendicatiounen vun der Zivilgesellschaft berücksichtegen an een elo soen kann, dass mer mat dësem Gesetz e bedeitende Schrëtt no vir maachen, fir de Lëtzebuurger Betriber méi Debouchéen um lokale Marché ze erméiglechen.

Duerch déi digital Plattform „Supply4Future“ kënnen Betriber onofhängeg vun hirem Gréisst um Appel d'offres matmaachen. Bei den Appels d'offres ass de Präis vun der Wuer och net méi deen een entscheidende Krittär: Bioproduiten a lokal Produite gi privilegiéiert a kréien esou och Prioritéit. An Zukunft wäert d'Dagesoffer vun de Kantinnen tëscht de Schoulen och méi variéieren. Dat gëtt de Kantine méi Flexibilitéit an et gi méi kleng Quantitéiten u verschiddene Produite gebraucht. Deementspreechend ass et fir kleng a mëttelgrouss Produzenten elo méi einfach, hir Produiten an d'Restopolis-Kantinnen ze bréngen. Déi digital Plattform, déi vu September 2023 u während engem Joer getest gëtt, bréngt och méi Transparenz a Planungssécherheet. Dat ass natierlech begrëssenswäert. No dëser éischter Testphas muss natierlech eng Evaluatioun gemaach ginn, fir méi laangfristeg eng Solutioun ze fannen.

Zesummefassend kann een also soen, dass Restopolis sech net nëmmen um administrative Plang weiterentwéckelt, mee och fir eis Landwirtschaft, eis Ëmwelt an d'Gesondheet vun eise Kanner a Jonken eng ganz Rei positiv Entwécklung bréngt.

An domat ginn ech hei den Accord vu menger Fraktioun. Ech soen och nach dem Rapporteur Merci fir säi Rapport an ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Burton. An ech ginn d'Wuert weider un déi honorabel Madamm Djuna Bernard. Madamm Bernard, Dir hutt d'Wuert.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Merci, Här President. Et kéint ee mengen, mir géifen hei en zimmlech technesch Gesetz stëmmen, wat eng weider staatlech Administratioun schafft. Et kéint ee vläicht och mengen, dass Schoulkantine mat Entrée, Hauptplat, Dessert an eventuell e bësse Variatioun jo u sech alles liwweren, wat een esou vun enger Kantine erwaart. Et kéint een awer, wann een eng nohaltege, engagéiert an ambitiéis Ernährungspolitik fir eis Kanner a Jonk wëll hunn, och vill méi draus maachen. An dat, léif Kolleginnen a Kollegeen, huet dës Regierung gemaach.

Dëst Gesetz huet nämlech enormt Potenzial a sech leien a liwwert richtungsweisend Äntwerten op wichtige Froen: Vu wou kommen d'Liewensmëttel, mat deene gekacht gëtt an déi eis Kanner a Jonk ënnert der Woch iessen? Wéi nohaltege a fair produzéiert sinn dës Liewensmëttel? Wéi kënnen kuerz Transportweeër a biologesch Landwirtschaft ënnerstëtzt ginn? A gëtt et och an eise Kantine planzlech Alternativplaten? Sinn d'Menüer gesond an equilibréiert?

Iwwer dës Facteuren huet sech Restopolis scho virun enger ganzer Rei Jore Gedanke gemaach an den deemolege Projet Food4Future an d'Liewe geruff. Hei gouf de Liewensmëtteloffall, d'Verpackungen, mee och vegan a vegetaresch Alternativen an Ugrëff geholl. Restopolis ass sech also scho wäit virun dësem Gesetz senger Verantwortung a puncto Nohaltegkeet duerch aus bewosst gewiescht.

Am initiale Gesetzestext war dës Ambitioun awer leider kaum ersichtlech, wat meng Fraktioun duerchaus bedauert huet. Eis Haapterwaardungen waren notament un dëst Gesetz, dass eng ausdrécklech a prezis Verflichtung vu Restopolis am Beräich Nohaltegkeet dran ze fanne wier, dass e maximalen Asaz vu lokalen a biologesche Liewensmëttel am Gesetz definéiert wier, eng ausdrécklech Verflichtung, fir vollwäerteg vegetaresch a vegan Platen unzibidden, d'Berücksichtigung vum Déierewuel a vu Fairtrade-Produiten an d'Stärkung vun der Transparenz an der Konsumentebedeelung am Kontext vum Comité d'accompagnement.

D'Landwirtschaftskummer, d'Lëtzebuurger Landjugend a Jongbauere geneesou wéi de Mouvement écologique hunn an diverse Stellungnahmen an Entrevu ganz änlech Fuerderungen un d'Restopolis-Gesetz geäussert. Et ass och dank hinne, dass dës Fuerderungen an den Amendementen vun dësem Gesetz berécksichtegt goufen. D'gréng Fraktioun felicitéiert hinne, mee natierlech och dem Här Minister, fir d'Plattform Supply4Future gegrennt ze hunn. Dës Plattform erméiglecht den Akaf vun nohaltegen a lokale Produiten a schätzt eis regional Landwirtschaft wäert a virun allem och kleng Betriber an d'Biolandwirtschaft.

Här President, mat dësem Gesetz iwwerhëlt de Staat eng Virreideroll, an zwar do, wou et besonnesch zielt, nämlech bei der Gesondheet an der Bewosstsinnsbildung vun eise Kanner a Jonken. Mir stärke gläichzäiteg eis lokal Produzent/innen an hir Produiten an erméigleche Restopolis en effizienten Akafmanagement. Dëst Gesetz ass e Modellbeispill, wéi Nohaltegkeet eng Win-win-Situatioun fir all Bedeelegt duerstellt, a bréngt dobäi de praktesche Beweis, dass d'Krittären am Beräich vun der ëffentlecher Beschafungspolitik duerchaus eng nohaltege Ausrichtung vun der Akafspolitik fërdere kënnen.

Éier ech zum Schluss kommen, wëll ech kuerz nach ee Punkt ervirsträichen, deen der nationaler Schülervertretung CNEL ganz besonnesch wichtig war. Säit ville Joren ass d'Theema Iessen an de Schoulkantine eent, wou si sech ganz staark fir d'Interëte vun der Schülerschaft setzen an awer oft net esou richteg d'Gefill haten, Gehéier fonnt ze hunn. Mam Comité d'accompagnement, wou d'Schülerschaft, d'Direktioun, d'Elteren, mee och eng Rei Ministère vertruede sinn, gëtt elo eng wichteg Ulafstell geschaf, bei där och dank engem zweejäreche Rapport e reegelméisseg Suivi vun dësem Gesetz a senger ganzer Ëmsetzung gemaach gëtt.

Ech sinn houfreg, dass mer haut e Gesetz stëmmen, dat méi mécht wéi d'Schafe vun enger Restopolis-Administratioun. Mir stëmmen e Gesetz, dat eng Win-win-Situatioun fir eis Schüler an Enseignanten duerstellt a fir eis lokal Landwirtschaft. An dofir ginn ech ganz, ganz gären den Accord vun der grénger Fraktioun a soen dem Rapporteur Claude Lamberty e grouse Merci fir säin ausfëhrleche Rapport.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | An ech soen der Madamm Bernard Merci a ginn d'Wuert weider un den honorabelen Här Fred Keup. Här Keup, Dir hutt d'Wuert.

M. Fred Keup (ADR) | Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, léif Kollegeen, merci och dem Rapporteur fir dee Rapport, deen en hei gehal huet. Restopolis gëtt hei zu enger Administratioun. Domadder kënnen mer ganz gutt averstane sinn, dat bréngt eng Partie Verbesserung mat sech, och wa mer awer trotzdem op verschide Problemer hiweisen, wéi zum Beispill, dass am Comité d'accompagnement effektiv kee Vertrieder vun der Landwirtschaft ass an dass och eng méi dezentral Organisatioun vun deem Ganze

vläicht besser wier, fir eebe grad méi lokal kënnen ze schaffe mat lokale Produzenten. A mir zweifelen drun, ob elo wirklech hei immens vill Lëtzeburgeresch Produkter wäerte proposéiert gi bei Restopolis. Do kéint ee sécherlech nach méi maachen, mee trotzdem begréisse mer d'Gesetz awer.

Et ass gesot ginn hei: „Gesond an equilibréiert soll d'Esse sinn.“ Jo, richtig. Et soll awer och gutt sinn. An ech mengen, ech war laang genuch an engem Lycée, ech hat vill Kontakt mat Schüler a vill Proffen, déi ech nach kennen, a ganz oft gëtt et awer un der Qualitéit, déi do zerwéiert gëtt, Mängel, déi d'Leit feststellen. Se sinn net ganz zefridden. Mir wëssen alleguer, dass eng Kantin net e Stärestaurant ass, mee trotzdem sollt am Fong derfir gesuergt ginn, dass d'Esse wirklech esou gutt ass wéi méiglech, well dann huet et och esou vill Succès wéi méiglech.

Et ass och gutt, wa gesond Iesse proposéiert gëtt. Et ass gutt, wa lokaalt Iessen ugebuede gëtt. Alles dat ass gutt, och fir e Beispill ze weisen, wéi da gesond Iessen ausgesäit. Et ass geschwat ginn hei vu „Valeure léieren“. Jo, Valeure léieren, mee et muss een awer och soen: D'Bierger, a besonnesch déi Jonk, sollen e fräie Choix hunn, fir hiert Liewen ze gestalten ...

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Très bien!

M. Fred Keup (ADR) | ... a besonnesch fir fräi ze entscheiden, wéi se sech ernäre wëllen, wat se iesse wëllen.

An hei huet d'Regierung am Fong schonn decidéiert gehat viru Méint, dass a verschiddene Schoulkantinnen zum Beispill méindes kee Flesch méi därer zerwéiert ginn. E „Veggie-Day“ ass vläicht an den Ae vu munchen näischt Schlëmme, an dach ass et en Agrëff an d'Fräiheet vun de Bierger, sech esou ze ernären, wéi si dat wëllen.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Richtig!

(Interruptions)

M. Fred Keup (ADR) | Jiddereen huet d'Recht, fir kee Flesch oder keng Mëlchprodukter z'iessen, et ass e respektabele Choix, fir sech just vegetaresch oder just vegan ze ernären, mee dat soll e perséinleche Choix bleiwen an därer net aneren opgezwonge ginn. Dat ass awer mam Veggie-Day gemaach ginn: De Schüler gëtt de Choix ewechgeholl.

(Interruptions)

Dass Schoulkantinnen all Dag eng méiglechst variéiert Offer un Uebst, Geméis, awer och Flesch a Fësch ubidde sollen, ass eng Selbstverständlechkeet. Mee dass e Minister oder eng Regierung e Menü virschreift a Flesch verbitt, a sief dat bis elo nëmmen een Dag an der Woch, méindes, dat ass net akzeptabel fir eis a gëtt glécklecherweis vun de Schüler och net akzeptéiert. A wann ee bei de Lycée ronderëm geet, da gesäit een iwwerall Gruppe vu Schüler an der Mëttesstonn, déi sech Iesse kafen, dat, wat se wëllen, wou se wëllen. Déi eng sti beim Bäcker, déi aner beim Metzler, déi aner ginn an de Restaurant, kafe sech eppes Italieenesches, eppes Chineesesches, ...

(Brouhaha et coups de cloche de la présidence)

M. Fernand Etgen, Président | Hei wannechgelift.

M. Fred Keup (ADR) | ... kafe sech en Döner – alles gutt – oder se ginn an de Supermarché a kafe sech do fäerdeg Produkter oder Sësseskeeten. Alles dat ass méiglech an dat geschitt, well eeben an der Kantin verschidde Restriktionne gëllen, déi net misste gëllen. An dofir soe mir ganz kloer als ADR: Léif Politick, loosst d'Fangeren ewech vum Menü vun onse Kanner! Merci.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Très bien!

M. Charles Margue (déi gréng) | Méi domm geet et net!

(Interruptions)

M. Fred Keup (ADR) | Méi domm geet et net!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Keup. An nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Myriam Cecchetti.

Wannechgelift, Här Margue. Dat doten ass awer en Tounfall, deen ass an dësem Haus net ubruecht!

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Här President, d'effentlech Kantine si potenziell e groussen Hiwiel, fir d'Landwirtschaft nohalte ze veränneren. Regional produziéiert Liewensmëttel reduzéieren den Ausstouss vun Zäregase beim Transport a schafe sënntstëftend Aarbechtsplazen an der Regioun. D'biologesch Produktion reduzéiert den Drock op d'Ökosystemer a schützt d'Aarteivillfalt. Effentlech Kantinnen, déi regional a biologesch Produiten zerwéieren, droen zu enger gesonder an héichwäerteger Ernierung vun de Schüler/innen an dem Schoulpersonal bäi.

Une voix | Très bien!

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | An zousätzlech géifen dës effentlech Kantinnen och bedeuten, dass d'Aarbechtsbedingunge beim Kantinspersonal garantéiert gläich wäeren.

Här President, Restopolis soll an Zukunft eng eegestänneg effentlech Verwaltung ginn. déi Lénk hu kee Problem mat der Schafung vun enger effentlecher Verwaltung. Am Géigendeel: Eng effikass an eegestänneg Verwaltung ka sécherlech positiv Akzenter setzen. Mee d'Ziler, déi dës Verwaltung verfolge soll, mussen awer kloer am Gesetz stoen.

Dës soll awer net doriwwer ewechtäuschen, dass déi allermeescht Schoulkantinnen, bis op zéng nach just, vun dräi grouse Privatentrepreneuren exploitéiert ginn. Dës bedeit natierlech, dass d'Aarbechtsbedingungen an d'Salären tëscht den direkt bei de Schoulen agestallte Leit an dem Personal vun dëse Privatentreprisë kënnen ënnerschiddlech sinn. An engem effentleche Service dierft et an eisen Aen esou Zoustänn net ginn.

Fir ze verhënneren, dass duerch d'Privatiséierung vun de Schoulkantinnen och Schüler/innen a Personal an de Schoulen ënnerschiddlech behandelt ginn, sief et bei den Tariffer oder der Qualitéit vum Iessen, huet d'Regierung dës Projet de loi op de Wee bruecht. Mee mir gi méi wäit: D'Schoulkantinnen an den effentleche Schoule mussen an eisen Aen alleguer an direkter an effentlecher Regie bedriwwen ginn. Mir sinn nämlech der Opfaassung, dass grad d'Privatiséierung vun de Kantinnen der biologescher a regionaler Ernierung an de Schoule ganz oft am Wee steet.

Här President, am urspréngleche Projet de loi sinn d'biologesch a regional Erzeugnisser awer net an den Zilsetzungen oder de Missiounen vun der neier Verwaltung virkomm. Et gouf och keng kloer chiffriert Ziler, et war éischter eng Absichtserklärung. D'Oplüungsarbechten, d'Workshopen, d'Reuniounen vum Mouvement écologique an de Bauereverbänn hunn hei gewierkt. Et muss ee wirklech soen, dass de Minister en oppent Ouer hat a verschidde Virschléi, déi immens wichteg sinn, mat opgeholl huet.

Esou ass zum Beispill eng digital Plattform geschafe ginn, wou all Betrib, kleng, mëttel oder grouss, un enger Ausschreiwung deelhuele kann. Den Ofsazmaart ass domadder fir d'landwirtschaftlech Betriber immens gewuess a se kënnen all hir Ertrag hei ubidden.

Donieft huet de Minister agesinn, dass de Präis vun de Wueren net kann den ausschlaggebende Kritär sinn, mee et sollen déi biologesch bezéiungsweis déi regional Produkter geféiert ginn an dowéinst dann och Virrang hu vis-à-vis vun anere Kritären. Dat ass an eisen Ae ganz richtig esou.

Den Usproch, dass an all Kantin am Land déi selwecht Menüen zerwéiert musse ginn, ass och ewechgefall. Hei huet sech d'Logik vun der Villfalt an de kuerze Weeër duerchgesat. Déi vegetaresch an déi vegan Ugebueter sollen an de Kantine weider developpéiert an zur Reegel ginn. Dës kënn der Landwirtschaft an dem Gaardebau hei am Land zegutt.

Dës Approche steet endlech emol net der regionaler a saisonaler Ernierung am Wee, well déi entsprecheend Quantitéiten zu all Moment zu Lëtzebuerg kënnen produziéiert ginn a kleng Produzente soumat och net méi ausgeschloss sinn. Hei gëtt endlech eng Bedingung geschafe fir eng qualitativ héichwäerteg an equilibréiert Offer an de Kantinnen.

Här President, mir als déi Lénk verstinn dës nei Verwaltung als eng zentral Koordinatiounsstell vu regionale Reseauen aus Schoulkantinnen a Produzenten, déi am Echange mateneen d'Menüen opgrond vun der méiglecher Offer festleeën an dobäi d'Ziler vu Regionalitéit, Saisonalitéit a biologescher Herstellung verfolge, wat jo ganz gutt machbar ass mat der neier digitaler Plattform. D'landwirtschaftlech Betriber sollen hei mat Hëllef vu laangfristige Kontrakter mat de Kantinnen och Planungssécherheet kréien. D'Aarbecht an de landwirtschaftleche Betriber kann iwwert dës Wee opgewäert an d'Schafung vun neien an d'Rekonversioune vu besteende Betriber dynamiséiert ginn. An esou engem regionalen Kontext kënnen och d'Notzer/innen vun de Kantinnen an aner lokal Acteuren an d'Ausrichtung vun der Offer matabezu ginn.

Nach e grouse Merci un de Rapporteur fir säi mëndlechen a schrëftleche Rapport a merci fir d'Nolauscheren.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Cecchetti. An da wier et um honorabelen Här Sven Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, merci als éischt dem Rapporteur fir de gudden mëndlechen a schrëftleche Rapport. Fir direkt op eppes anzegoen: Ech hu mech elo nach eng Kéier ganz séier renseignéiert an ech sinn op d' Websäit vu Restopolis gaangen an ech hu mol d'Menü vu verschiddene Schoulkantinnen dës Woch an d'lescht Woch gekuckt. An do hunn ech erausfonnt, dass et kee kohärenten a permanente Veggie-Day méindes gëtt, mee datt dat – an ech hunn och extra nach eng Kéier de Minister gefrot – just op Demande vun de Schülerkomiteeën geschitt.

Une voix | Ou?

(Exclamations)

M. Sven Clement (Piraten) | An ech mengen, mir sinn hei am Haus vun der Demokratie, da sollt ee jo awer demokratesch Decisiounen an enger Schoul och respektéieren.

M. Fred Keup (ADR) | Opzwängen!

M. Sven Clement (Piraten) | O, Här Keup, wësst Der ... Kommt, mir fänken emol un. Dir sot hei „opzwängen“.

(Interruption par M. Fred Keup et coups de cloche de la présidence)

Är Partei steet dach der kathoulescher Kierch esou no. Ech verstinn also net, firwat Dir Iech hei iwwer e Veggie-Day opreegt. Wann et fréier freides kee

Fleesch gouf, ma da gëtt et elo méindes kee Fleesch. Ech weess net, wou do de Problem läit, Här Keup.

(Hilarité et interruption par M. Fred Keup)

O jo, also schwätzt mir net bei der kathoulescher Kierch vu Fräiwëllegkeet, dat ass jo och gutt.

(Coups de cloche de la présidence)

Also, zréck zum Projet de loi. Zil vun dësem Projet ass also, ...

(Interruptions et hilarité)

Nee, ech kommen awer zréck zum Zil vum Projet de loi, Madamm Lorsché.

... datt mer endlech Restopolis en neie legale Status ginn. Wann ee weess, datt Restopolis jo net nëmmen an de Schoulkantinnen an op der Uni aktiv ass, mee och bei verschiddene Verwaltungen, ass dat, mengen ech, och richtig, datt den Educationministère zwar nach involvéiert ass, mee datt mer et propper als Administration gesinn, déi sech fir d'Restauration collective aasetzt.

A grad den Aspekt vum gesonden Ernieren ass fir eis Piraten awer immens wichteg a mir si frou, datt deem zum Deel och hei an deem Projet de loi Rechnung gedroe gouf. Et solle méi gesond Platen ugebuede ginn, an ech mengen, wie sech d'Menü vu Restopolis ukuckt, dee mierkt, datt et u sech, jee no Gebai, jee no Gegebenheet, awer e ganz balancéierte Menü gëtt. Eppes fir jiddwereen, eppes, wou all Schüler säi fräie Choix kann treffen, wat en dann deen Dag wëllt iessen oder net, am Respekt vun demokrateschen Decisiounen, déi zesumme mat de Schülerinnen a Schüler geholl ginn.

Och bei den Aspekter vu Regionalitéit a Saisonalitéit huet sech vill gebessert. Ech soen: „Et huet sech vill gebessert.“ Ech soen awer och: Et geet eis nach net duer! Och wann dat neit Agrargesetz eréischt muer um Ordre du jour steet, sou ass den Aspekt ... Net muer, pardon, haut, haut. Do gesitt Der, et ass d'nächst Sitzung, also fir mech war dat am Kapp muer. Mir gesinn eis jo de Mëtte schon nees erëm. Also, wann et de Mëtten um Ordre du jour steet, da muss ee jo awer soen, datt de Marché vu Restopolis e wichtige Marché ass fir eis Lëtzebuerger Baueren. An datt mer all Dag do Dausende Platen zerwéiere mat vill Uebst a Geméis, ass eng gutt Saach, mee et sollt een do, mengen ech, och nach nei Weeër, nach weider Weeër goen, an ech mengen, dat hu verschidde Virriedner virdrun och scho gesot.

Dann, wa mer méi regional, méi saisonal iessen, kënnt dat eiser Ëmwelt zegutt, dat kënnt awer och der Gesondheet vun de Schülerinnen a Schüler zegutt a virun allem schafe mer domadder och erëm e Bewosstsäin. Well et därerf een net vergiessen, wat fir en Impakt och Restopolis huet. Duerch hir Offer, duerch hir Menüen, déi awer vun de Schüler/inne consultéiert ginn an dann duerno consomméiert ginn, huet een natierlech en Impakt, an dee sollt een notzen.

Den zweeten Aspekt dovunner ass dann déi equilibréiert Ernierung. A mir hunn hei viru Kuerzem am Kader vum Sport drüwwer geschwat, datt d'Leit ëmmer méi déck ginn a verschidde Krankheete wéi Diabetes an Häerz-Kreeslaf-Krankheeten ëmmer méi zu Vollekskrankheete ginn, an do kann ee fréizäiteg usetzen. Wann een eng gesond Ernierung schonn an der Schoul zum Standard mécht an eebe grad verhënnert, datt d'Schülerinnen an d'Schüler ausserhalb vun der Schoul sech ongesond ernäre ginn, dann ass dat, mengen ech, ganz wichteg. An nieft dem Sport ass d'Ernierung de wichtigste Pilier, fir eebe gesond opzewuessen.

Wa mer awer d'Realitéit kucken, dann ass et esou, datt vill Leit net genuch iwwert déi equilibréiert Ernierung wëssen. An dobäi kënnt, datt de finanzielle Background vun de Familljen heefeg en Hindernis dozou ass. Well gesond Iesse kascht. Jo, et kascht leider méi wéi Junkfood. An dofir ass et ëmsou méi wichteg, datt mer och hei an deem Projet nach eng Kéier kloer Tariffer festleeën, eeben och fir Schülerinnen a Schüler respektiv Apprenanten, déi vläicht aus enger Famill kommen, wou se e bësse méi Hëllef brauchen. Well net fir näischt heescht et haut nach, datt aarm si krank mécht a krank sinn heefeg och nach aarm ka maachen. An ech hoffen, datt mer mat deem heite Projet do zumindest e klengen Deel fir méi Gerechtegkeet kënne suergen. Domadder ginn ech den Accord vun de Piraten.

Ech soen Iech Merci.

M. Marc Goergen (Piraten) | Ganz gutt!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Clement. Leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Roy Reding.

M. Roy Reding (Liberté Chérie) | Merci, Här Président. Et ass ganz bestëmmt net falsch, Kanner a Jugendleche bäizebréngen, sech gesond ze ernieren, an och op d'Follgen opmierksam ze maachen, déi eng falsch Ernierung ka mat sech bréngen. Dat soll och duerchaus an der Schoul geschéien. Ob dat awer elo an de Restaurante muss geschéien, ass eng aner Fro.

Och datt mer regional an national Produkter privilegéieren, ass luewenswäert a kéint an all Cahier des charges vun all Ausschreiwung vun all Restaurant stoen, dee jo da privat verlount gëtt.

Musse mer alt nees eng ëffentlech Verwaltung grënnen? Do sinn ech dezidiert anerer Meenung. De Staat muss sech net an all Liewensberäich amëschen. E soll liberal denken an handeln, e schlanke Staat sinn. Dat muss mer och an Zukunft, eleng schonn duerch eis finanziell Situatioun. E soll deene Leit dat iwwerloossen, déi dat dote kënne maachen, quitte datt an engem Cahier des charges Obligatiounen drastinn.

An da wollt ech just nach ee Wuert soen zu mengem Piratefrënd. Et ass falsch ze behaapten, gesond Iesse wier méi deier wéi Junk Food. Dat seet em een, deen eppes dovun kennt als ee vun deenen zwee eenzege Restaurateuren, déi hei an der Chamber sëtzen.

Ech wäert also leider Gottes dëse Projet net kënne matstëmmen.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Reding.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Educationminister Claude Meisch.

Prise de position du Gouvernement

M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse | Merci, Här Président. Dir Dammen an Dir Hären, e grouse Merci och fir déi breet Zoustëmmung an Ënnerstëtzung hei, souwuel wat d'Perspektiven an d'Ambitiounen vu Restopolis ubelaangt, wéi awer och zu dësem Text. E Merci natierlech och un de Rapportier Här Claude Lamberty, deen eis hei scho ganz vill Detailler erkläert huet.

Datt Restopolis net eréischt zanter dësem Text probéiert, och Kantinnen an de Schoulen, déi Plaz, wou mëttes zesumme giess gëtt, ze notzen, fir eng ganz Rei vun anere Messagen ze vehiculéieren respektiv och aner Wäerter mat ze transportéieren an ze respektéieren, dat wësse mer zanter Laangem. Eng gesond Ernierung steet am Mëttelpunkt. Grouss Initiative goufe geholl, fir méi nohaltege ze ginn, souwuel an

der Produktioun wéi awer och an der Consommation. Däitlech konnt de Plastik reduzéiert ginn, Anti-Gaspi-Campagnë si geschitt an et ass och gekuckt ginn, datt eeben net ze vill produzéiert gëtt par rapport zu där Demande, déi dann och reell do ass.

Hei ass scho gesot ginn, datt een, wann de Schülerkomitee dat och ënnerstëtzt an am beschte Fall och eng Kéier bei de Schülerinnen a Schüler sondéiert huet an de Gebaier, dann och emol kann e Veggie-Day maachen. Allgemeng ass déi Offer vu veganen a vegetaresche Platen awer däitlech an d'Luucht gaangen nieft der genereller Offer, jo, muss een awer soen, déi een do huet. A wann ee sech do u seng eege Schoulzäit erënnert, da kënnt ee sech awer scho vir, wéi wann een do – soe mer mol – e Véier-Stäre-Luxair-Katalog-Standard hätt, wann een a gewësse Schoulkantinnen erakënnt, wann een tëscht Pizza a Grillade an Zalotebuffet an Dessertsbuffet do wierklech dat ka sichen, wat engem schmaacht, wat och nach gesond ass a wou een dann och dee Moment nach Loscht drop huet.

Eng aner Zilsetzung – an och déi gëtt hei nach eng Kéier verankert mat dësem Gesetz, mee se entsprécht awer och schonn der Volontéit vu Restopolis bis elo –, dat ass natierlech, datt mer méi lokal kënne akafen, datt mer och méi biologesch Produite kënne akafen, ech denken, och biologesch Produite sollen akafen, fir och enger breeder Schülerschaft, déi eropwiisst, kënne d'Virdeeler vun de Bioproduiten ze vermëttelen, well se vläicht doheem net alleguerten an de Genoss dovunner kommen.

An dat huet och zu Erfolleger gefouert. Wann ee kuckt, datt mer 2020 – dat ass jo nach net esou ganz laang hier – bei de bio-lokale Produite just bei 5 % vun allen Acquisitiounen an allen Akeef vu Restopolis louchen, sou louche mer am Mäerz 2023 scho bei 17 %. A mir haten eis jo och zesumme mam Agrarministère am PAN-Bio 2025 Ziler gesat, déi fir 2023 op 14 % gesat waren. Dat heescht, mir sinn nach eng Kéier méi schnell virugaange wéi déi ambitiéis Ziler, déi mer eis am Joer 2020 gesat haten.

D'selwecht ass et ... oder eigentlech nach eng Kéier méi däitlech ass et bei de reng lokale Produiten, wou mer 2020, also virun dräi Joer, bei 30 % louche vun allen Akeef an elo am Mäerz 2023 bei 67 % vun allen Akeef vu Restopolis, déi lokal gemaach ginn. Am PAN-Bio hate mer fir dëst Joer 42 % uviséiert, mir hu se also bei Wäitem depasséiert, an dat fannen ech wierklech formidabel an dat ënnersträicht och nach eng Kéier d'Volontéit vun de Responsabele vu Restopolis, fir an déi dote Richtung ze goen.

Wat net onbedéngt elo am Detail hei am Gesetz steet, wat awer, denken ech, mat dee wichtigsten Impakt wäert hunn, souguer bis hin op d'Entwécklung vun der Landwirtschaft hei zu Lëtzebuerg, dat ass de ganze Programm an de Mechanismen „Supply4Future“, fir eeben och der Lëtzebuerger Landwirtschaft d'Méiglechkeet ze ginn, sech der Demande vu Restopolis no hin unzupassen. Well wa mer nach méi Bioproduite wëlle kafen, wa mer nach méi lokal wëllen akafen, da geet dat jo nëmmen, wann deementsprechend d'Produktion och hei zu Lëtzebuerg an der Regioun an och biologesch Produktioun stattfënnt, well soss si mer do limitéiert, soss ass de Marché dach awer ganz schnell um Enn.

A mir schwätzen haut – an de Chiffer ass hei de Moien e puermol genannt ginn – um 3 Milliounen Clienté pro Joer. Et geet also hei och ëm en enorme Volume, ëm deen et geet. An do denken ech, muss d'Landwirtschaft zu Lëtzebuerg sech och deementsprechend kënne ëmstellen.

Bei „Supply4Future“ steet eeben och eng digital Plattform am Mëttelpunkt, wou mer souwuel Transparenz kënnen schafen – Wat brauch Restopolis zu wat fir engem Zäitpunkt an a wat fir enger Quantitéit? – an domadder déi lokal Produzenten och mëttel- a laangfristeg kënnen plangen an eventuell och hir Produktiounen kënnen upassen, vläicht souguer och kënnen hir Produktioun op Bioproduktioun – an dat ass jo e Prozess, deen net vun haut op muer geet – ëmstellen, well se wëssen, datt do e groussen Abnehmer hannerdrun ass.

Jo, dat ass eng Innovatioun. Jo, déi Innovatioun baséiert och op dem Marché-publics-Gesetz, wat bewosst déi dote Méiglechkeet zouléisst. Mee ech denken, et ass bis elo nach net ganz dacks applizéiert ginn, fir erëm ze soen: „Mir setzen och Nohaltegkeetskrittäre bei den Auswalkrittär mat dran an eeben net nëmmen de Präis.“ Jo, de Präis, deen zielt och nach an Zukunft, mee eebe lokal a bio, déi zwee Krittären, déi zielen eebe méi wéi insgesamt de Präis. An dat ass déi grouss Innovatioun, jo, déi mer och mam Mouvement écologique a mat de Jongbaueren an der Landjugend zesummen diskutéiert hunn, fir op deen dote Wee kënnen ze goen, a wou mer amgaange sinn, déi Plattform jo ze testen an enger Pilotphas, fir ze kucken, ob se och wierklech kann arodéiert ginn an dann och herno ka verallgemengert ginn, soudatt souwuel sämtlech Schoulikantinne respektiv all aner Kantine vu Restopolis wéi awer och op der anerer Säit déi lokal Produzenten do kënnen matmaachen.

Ech wëll hei nach eng Kéier ënnersträichen, datt mer hei viles mateneen ënner een Hutt probéieren ze kréien an awer och bis elo kréien. All déi Aspekter vun Ernährungserzéiung, all déi Aspekter vun Anti-gaspillage, all déi Aspekter vu Sech-gesond-ernären, all déi Aspekter awer och vun deem soziale Moment, mëttes convivial beieeneenzesetzen an och do emol eng Kéier e Break ze maachen an engem stresssege Schoulalltag – an ech denken, dat gëllt souwuel fir d'Schüler wéi awer och fir d'Enseignanten –, déi ginn hei probéiert, matafléissen ze loosse, donieft awer och nach Entwécklungen, déi ganz kloer sinn an déi vun de Schülerinnen a Schüler kommen, hin zu méi vegetaresche Platen, hin zu vegane Platen, déi kënnen ze begleeden an och duerch eng attraktiv vegetaresch a vegan Offer kënnen dann och zefridenzestellen, wéi awer och eeben elo nach eng Kéier ze kucken: Vu wou kënnt d'Matière première hier a wéi gëtt se produzéiert? Dat si scho ganz vill Krittären, déi mussen ënner een Hutt kommen.

An dann ass et awer scho remarkabel, datt d'Frequentioun vu Restopolis, vun de Kantinnen an de Schoule permanent eropgeet, an dat an engem Mooss, dat méi staark ass, wéi d'Croissance démographique, also och d'Schülerzuelen an de Schoulen, sech entwéckelt huet. An dat weist nach eng Kéier, datt et och d'Qualitéit ass, datt et och d'Offer ass, déi finalement awer bei de Schüler an och bei den Enseignanten ukënn, an dat ass finalement nach ëmmer dat Allerwichtigst.

Villmools merci, Här President.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Här Educationminister Claude Meisch. D'Diskussion ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7792. Den Text steet am Document parlementaire 7792¹².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7792 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 59 Jo-Stëmme géint 1 Nee-Stëmm ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Aedem, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Marc Lies), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Mme Carole Hartmann (par M. Gusty Graas), MM. Pim Knaff (par M. André Bauler), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par Mme Barbara Agostino) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana (par Mme Francine Closener), Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch (par M. Yves Cruchten), Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser et Fred Keup ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

A voté non : M. Roy Reding.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

3. 7977 – Projet de loi relative à l'obligation scolaire et portant modification :

1° de la loi modifiée du 6 février 2009 portant organisation de l'enseignement fondamental ;

2° de la loi modifiée du 18 mars 2013 relative aux traitements de données à caractère personnel concernant les élèves

Mir kommen dann zum Projet de loi 7977 iwwert d'Verlängerung vun der Schoulpflicht bis 18 Joer. An ech ginn direkt d'Wuert un de Rapporteur vun deem Projet de loi, den honorabelen Här Gilles Baum. Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance, de la Jeunesse, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche

M. Gilles Baum (DP), rapporteur | Merci villmools fir d'Wuert, Här President, mee an deem Gesetz geet et ëm vill méi. Et geet ëm weesentlech méi wéi just d'Verlängerung vun der Schoulpflicht op 18 Joer. Et geet ëm d'Ziler an d'Wärter an eise Schoulwiesen, et geet ëm alternativ Strukturen, fir Schoul ze halen, an natierlech, Här President, Dir hutt Recht, d'Verlängerung vun der Schoulpflicht op 18 Joer.

Duerch d'Kannerrechtskonventioun vun 1989, déi Lëtzebuerg 1993 ënnerschriwwen huet, kritt all Kand d'Recht, an d'Schoul ze goen. Wa mir hei am Land déi demografesch a soziologesch Entwécklung betruechten, awer och d'Diversitéit vun eiser Gesellschaft, d'Entwécklung vum Wëssen, déi sozioekonomesch a soziefamiliär Besoinen, de Wuesstem vun der Bevëlkerung, déi och ëmmer méi heterogeen gëtt, da muss een awer feststellen, dass Lëtzebuerg

ëmmer e grouss Wäert drop geluecht huet, dass d'Kanner an déi Jugendlech eng qualitativ héichwäerteg Bildung an Ausbildung kritt hunn, fir dass si an hirem Liewen an an eiser Gesellschaft reusséieren, an der Schoul, um Aarbechtsmaart, dass si sech wuel fillen an dass se och sozial integréiert ginn. Mat deem Gesetz gi generell Normen opgestallt, déi fir all Unterrecht, fir all Enseignement, gëllen.

E puer Wuert awer zu der Geschicht vun der Schoul zu Lëtzebuerg: Et war 1774, ënnert dem Règne vun der éisträichescher Keeserin Maria Theresia, wéi d'Schoulpflicht fir d'Éischt bei eis ernimmt gouf. D'Wirre vun eiser Geschicht wollten awer, dass se ni applizéiert ginn ass. Am 19. Joerhonnert war eist Land nach gréisstendeels op Agrikultur opgebaut. Vill Kanner hate keen Zougang zu de Schoulen a konnten dofir och weeder liesen nach schreiwen. 1881 gouf dunn d'Schoulpflicht zwar bei eis agefouert, mee et ass ni zum gewënschten Erfolleg komm.

Et war eréischt mam Gesetz vum 10. August 1912, dass eist Land säin éischt Schoulgesetz krut. An dat Gesetz muss e gutt Gesetz gewiescht sinn, well ob-schonns et ganz oft ofgeännert ginn ass, huet et bal 100 Joer gehalen. D'Gesetz vun 1912 huet eng Schoulpflicht vu siwe Joer festgehalen an d'Kanner sollte mat sechs Joer ageschoult ginn. D'Gemenge konnten déi Schoulpflicht op aacht Joer ausbauen. 1976 gouf déi obligatoresch Spillschoul agefouert an de Contrôle vun der Schoulpflicht louch bei de Gemengen.

Am Joer 2009 koum et dunn zu enger grousser Schoulreform – a Verschiddener heibanne wäerten déi matgestëmmt hunn – an d'Schoulpflicht gouf op zwielef Joer ausgedeeent, also bis zum 16. Liewensjoer. Heimat gouf versicht, de Kanner eng besser Ausbildung unzébieden, hir Chancë fir ze reusséieren ze erhéien an d'Unzuel vun de Schouloufbruecher, den „décrocheurs scolaires“, erofzedrécken. A genee dat ass och d'Zil vun deem Gesetz, wann et ëm eng Verlängerung vun der Schoulpflicht op 18 Joer geet: d'Unzuel vun de Kanner, déi ouni Diplom aus der Schoul erausginn, erofzedrécken.

Dat Zil erreeche mer natierlech net, wa mer déi Jonk einfach zwee Joer weider an enger Schoulbank parken, mee wa mir genee op d'Besoinen an op d'Kompetenze vum eenzelne Jugendlechen aginn a kucken, wat si mat hirem Liewe wëlle maachen. Ech brauch Iech net ze soen, wéi schwéier et dobaussen um Aarbechtsmaart ass. An et ass nach vill méi schwéier, wann een ouni Diplom probéiert, eng Schaff ze fannen. Et ass schwéier, sech eropzeschaffen, an et ass schwéier, sech e Liewen opzebauen.

An dofir ass eng holistesche, eng ganzheetlech, Approche, fir de Jugendlechen ze betrieien an awer och fir ze kucken, firwat hien oder hatt net méi wëll an d'Schoul goen, op seng Problemer anzegoen an hien ze begleeden, jo, quasi eng Eent-zu-eent-Begleitung, déi richteg Approche.

E puer Zuelen, déi dat hei ënnermolen: Am Laf vum Schouljoer 2020/2021 hunn 1.736 Schüler d'Schoul ofgebrach – ouni Diplom! 647 dovunner haten ënner 18 Joer, an de Peak läit an der Alterskategorie tëschent 17 an 18. 637 (veuille lire: 647), dat si 37 % heivunner. All Joer hu mer tëschent 500 a 600 Jonker (veuille lire: tëschent 500 a 650 Jonker) ënner 18 Joer, déi net méi an d'Schoul ginn, déi décrochéieren an awer keng Aarbecht fannen an och net schaffe ginn.

D'Ursaachen, fir d'Schoul ouni Ofschloss ze verloossen, si mannegfaltig: Manktum u Motivatioun, déi falsch Formatioun erausgewielt, schlecht orientéiert ginn oder och gesondheetlech Problemer. Dat sinn oft déi Grënn, déi vun deene Jonken ugefouert ginn. Et handelt sech bei deene Jonken awer oft ëm Kanner aus